

8. SINIF

Türkçe

3. Tema

Bilim ve Teknoloji

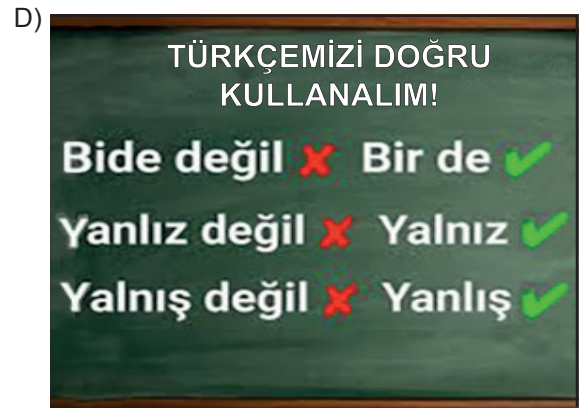
1. Aksaray'daki bir muhasebe bürosunda kurulan sete bacaklarım titreyerek gittim. Masanın arkasındaki deri koltuğa oturduğum o ana kadar oyunculukla ilgili hiçbir tecrübeye sahip değildim. Ancak kamera karşısına çıkmadan önce, usta bir oyuncu olan rol arkadaşımın söylediği şu sözler beni biraz rahatlattı: "Sakin rol yapmaya kalkma! Sinemanın oynayan bir oyuncuya ihtiyacı yok."

Bu parçada geçen "oynayan bir oyuncu" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğallıktan uzak olmak
B) Senaryoya bağlı kalmamak
C) İşinin hakkını vermemek
D) Role kendi yorumunu katmak

2. Kültürümüzün koruyucusu dildir. Dili korumak, kültürü korumak demektir. Bu yüzden konuşurken veya yazarken yabancı sözcüklere mümkün olduğunca yer vermemeliyiz. Ama ne yazık ki çevremize baktığımızda durumun hiç de böyle olmadığını görüyoruz. Çarşıya çıkmak acı veriyor artık insana; mağazaların, dükkânların adları ya İngilizce sözcüklerden oluşuyor ya da Türkçe isimler bile İngilizce sözcükmüş gibi yazılıyor. İnsanlar, konuşurken aralara yabancı sözcükler sıkıştırmayı marifet sayıyorlar.

Aşağıdaki görsel ve afişlerden hangisi bu parçada yakınılan durumla ilgili değildir?

3. Çamaşırcı bir kadının kızı, okumak için benden kitap isteyince hoşuna gider diye düşünerek ona Orhan Kemal'in "Çamaşırcının Kızı" adlı öykü kitabını verdim. Ertesi sabah yanıma gelip kitabı bana uzatınca "Ne o, hemen getirdin kitabı, beğenmedin mi yoksa?" dedim. Kız, gözlerimin içine bakarak "- - -" dedi ve ekledi: "Ben okuduğum her kitapta yeni bir dünyayla tanışmak istiyorum."

Bu metinde boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Önce yazarını tanımalıyım.
B) Ben bunları biliyorum zaten.
C) Bana sıkıntılarımla hatırlatıyor.
D) O kadar akıcıydı ki bir çırpıda bitirdim.

4. Haber yazıları, bir olay ya da olguyla ilgili bilgilerin 5N1K kuralına göre yazılı metin hâline getirilmesiyle oluşur. 5N1K kuralı, haberin "ne, nasıl, niçin, nerede, ne zaman, kim" sorularına göre kurgulanmasıdır.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisi 5N1K kuralına göre yazılmış bir haber yazısıdır?

- A) Gazetede ki köşemizde bir reçete yazdık ya, birçok dostumuz aradı. Yeşillik dediğin sadece yemlik, kuzukulağı, madımdan mı ibarettir; daha sayılsa neler neler vardır, diye uyardılar beni. Ben ne yemek ustasıyım ne de salata uzmanı. Bahar geldi, tabiat kendini yeniledi; siz de şöyle bir silkinin, kış uykunuzu üstünüzden atın, demek istedim sadece.
- B) "Askerlik süresi kısaltılıyor. Üç ay temel askerlik eğitimi alan herkes, vatani görevini tamamlamış sayılacak. İsteyen, maaş karşılığında ordudaki görevine devam edecek. Yeni yasa, Resmî Gazete'de yayımlanmasının ardından yürürlüğe girecek." haberini okuyan babam gülümsedi. Başladı askerlik anılarını anlatmaya. Biz de her defasında olduğu gibi büyük bir heyecanla dinledik onu.
- C) Bilmem duydunuz mu, Sultanahmet Camii'nin halıları yenilendi. Nasıl bir desen tutturacaklar diye merak ediyordum doğrusu. Sonuç olumlu çıktı. Sevindim. Caminin güzelliğini buradan tekrar anlatmaya gerek yok. Çinilerinin hâkim rengi ile "Mavi Cami" olarak anılıyor. Yapılan süslemeler, bu hâkim renge yer yer lacivert ve kırmızılar eklenerek tamamlanmış.
- D) Kastamonu'da bir aile beş kuşaktır şimşir kaşık üretiyor. Çocukluğundan beri ağaçları yontarak mutfak araç ve gereçleri yapan Mehmet Bey, dede mesleğini yaşatmak için çalışıyor. Bakteri üremesini engelleyen bir özelliğe sahip olduğu için sağlık açısından da tercih edilen bu kaşıklar, kayalıklarda yetişen ve değerli bir ağaç olan şimşirden yapılıyor.

5. Özne; yüklem bildirdiği işi yapan, yüklem bildirdiği durumu üzerine alan ögedir. Nesne ise cümlede öznenin yaptığı "eylemden" etkilenen ögedir. "Seda kütüphaneden kitap aldı." cümlesinde alma işini yapan "Seda"dır ve cümlede öznesidir. Seda'nın alma eyleminden etkilenense "kitap"tır ve cümlede nesnesidir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde "nesne" yanlış gösterilmiştir?

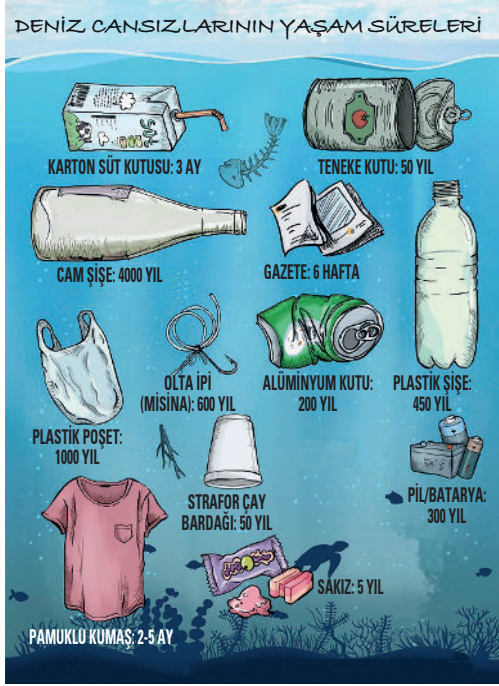
- A) Dere kenarında bir güvercin su içiyordu.
B) Karşı komşumuz kurabiyeyi çok güzel yapıyor.
C) Babam ceketinin cebinden bir davetiye çıkardı.
D) Her seferinde bize taze meyveler getirirdi.

6. Belli bir bölgedeki bitki ve hayvan türlerinin zenginliğine “biyoçeşitlilik” denir. Gezegenimizi yaşanabilir hâle getiren biyoçeşitlilik, insanların sağlığını ve çevreyi korur. Biyoçeşitliliğin korunması için alınabilecek önlemlerden bazıları şunlardır:

- Tarım ilacı ve deterjan gibi kimyasal maddelerin kullanımı konusunda bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır.
- Biyohırsızlığa (bitki ve hayvan kaçakçılığı) yönelik önlemler alınmalıdır.
- Doğal yaşam alanları ve su kaynakları korunmalıdır.
- Organik tarım tercih edilmeli ve desteklenmelidir.
- Ormanların tahrip edilmesinin önüne geçilmelidir.

Bu metne göre aşağıdaki afişlerden hangisi biyoçeşitliliğin korunması ile ilgili değildir?

A)

B)

C)

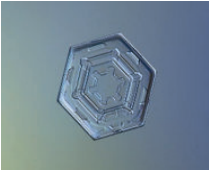
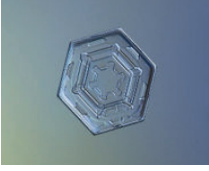
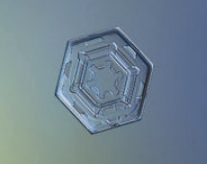

D)

7. Araştırmalara göre kar taneleri dört gruba ayrılır. Altı kenarlı düz bir levhaya benzeyen levha kar taneleri, donma noktasının hemen altında; sütun benzeri bir yapısı olan sütun kar taneleri çok düşük sıcaklıkta oluşur. Uzun, ince iğneler şeklinde görünen ve orta seviyedeki nemlilikte oluşan iğnemsî kar taneleri, sıkıştırılabilen yapısından dolayı kayak için mükemmel bir zemin oluşturur. Yüksek nemin etkisiyle oluşan ve karmaşık bir yapısı olan dendrit kar tanelerinde buhar, nemden dolayı çok hızlı yoğunlaştığı için buz kristalleri dallanmış bir yapıya bürünür.

Bu metinde numaralanmış kar tanesi türlerinin görselleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)				
B)				
C)				
D)				

8. Aşağıda sinema filmi yapımının, sırasıyla “Geliştirim”, “Yapım Öncesi”, “Yapım”, “Yapım Sonrası” ve “Dağıtım” başlıkları altında incelenen beş aşaması karışık olarak verilmiştir.

- I. Düzgün ve kolay bir film çekimi için iyi bir hazırlık gerekir. Bu aşamada senaryoya uygun oyuncular belirlenir, dekorlar ve kostümler hazırlanır.
- II. Filmin hangi sinemalarda, ne zaman gösterime gireceğine karar verilir ve belirlenen sinema salonlarında gösterimi tamamlandıktan sonra farklı ortamlarda satışı başlar. Bazı filmler de festivallere gönderilir.
- III. Çekimi tamamlanan sahneler bilgisayarda kurgulanır, filme görüntü ve ses efektleri ile müzik eklenir. Yapım ekibinin kontrolünden sonra film, izleyici ile buluşmaya hazır hâle gelir.
- IV. Her film bir fikirle başlar. Bu fikir; önce bir öyküye, sonra senaryoya ve daha sonra resimli taslağa dönüştürülür. Filmde, özel efektler ve fantastik öğeler kullanılacaksa bunları ekibin anlayacağı şekilde çizecek iyi bir ressamın gereksinim duyulur. Daha sonra, masrafları üstlenecek bir yapımcı arayışına gidilir.
- V. Filmin bütün sahneleri, hazırlanan programa uygun şekilde çekilir. Bu sürecin sorunsuz geçmesi için görev dağılımının çok iyi yapılması gerekir.

Bu aşamalar aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

- A) I - IV - V - II - III B) I - V - III - IV - II C) IV - I - V - III - II D) IV - V - II - I - III

9. Üçgen, yıldız ve daireden oluşan bir kodlama sisteminde A, Ç, I, K, R harfleri aşağıdaki gibi gösterilmiştir.

A	▲★▲
Ç	★▲
I	▲★
K	★▲▲
R	★●▲★

Buna göre aşağıdaki beş harfli kelimelerden hangisi “★▲▲★●▲★▲★▲▲” şeklinde kodlanır?

- A) KIRAK B) KIRAÇ C) ÇIRAK D) ÇARIK

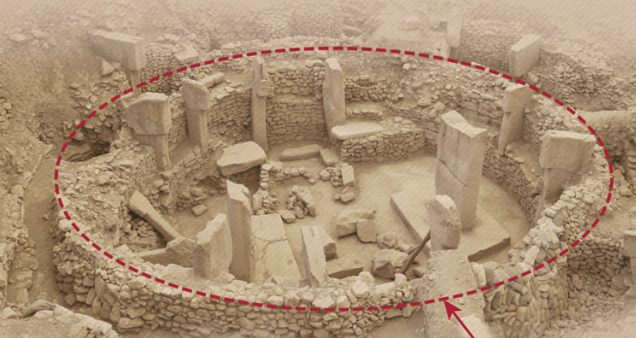
10. “İcat” ve “keşif” kelimeleri çoğu zaman aynı anlamda kullanılsa da aslında anlamları birbirinden çok farklıdır. Keşif, zaten var olan bir şeyin bulunmasıdır. Örneğin yer çekimi her zaman vardı ama biz onu Newton sayesinde fark ettik. İnsanlar olmasa da yer çekimi olacaktı. İcatta ise daha önce var olmayan bir şeyin ortaya çıkarılması söz konusudur.

Buna göre aşağıdaki metinlerin hangisinde icat veya keşif kavramı yanlış kullanılmıştır?

- A) Pusula, temel olarak yeryüzünün manyetik alanına göre hareket eden bir iğneden oluşur. İğnenin ucu her zaman dünyanın kuzeyini gösterir. Çinliler tarafından bulunup Araplar vasıtasıyla Avrupa’ya ulaşan bu keşif, günümüzde de kullanılmaya devam etmektedir.
- B) Yazıyı icat eden topluluğun Sümerler olduğu söylene de yazının ilk defa Mısır’da kullanıldığını iddia eden bilim insanları da var. Her ne olursa olsun yazının insanlık tarihinde bilim adına atılmış ilk ve en büyük adım olduğu söylenebilir.
- C) “Biyçeşitlilik, Bilim ve Sürdürülebilirlik Enstitüsü” yeni türlerin keşfine ilişkin raporunda canlı sınıflandırmalarına yüz otuz üç yeni türün eklendiğini açıkladı. Bu türler arasında otuz altı böcek, yirmi üç balık, bir kum yosunu, bir kertenkele, bir de vatoz yer alıyor.
- D) Graham Bell, işitme kaybı olan kişilerle ilgili çalışmaları sırasında seslerin havadaki titreşimlerle nasıl oluştuğunu araştırmaya yönelmiş. Bu araştırma onun, konuşmaları teller aracılığıyla ileten telefonu icat etmesini sağlamıştır.

GÖBEKLİTEPE UNESCO DÜNYA MİRAS LİSTESİ'NDE

Dışişleri Bakanlığı, Şanlıurfa'daki Göbeklitepe Arkeolojik Alanı'nın, UNESCO Dünya Miras Listesi'ne girmesiyle Türkiye'nin söz konusu listeye kayıtlı alanlarının sayısının arttığını duyurdu.

İLK KEZ 1963'TE FARK EDİLEN GÖBEKLİTEPE'DE BUGÜNE KADAR GÜN YÜZÜNE ÇIKARILAN BAZI ESERLER:

8 ila 30 m çapında dünyanın en eski tapınak kalıntıları

Çok sayıda yabani hayvan figürü, insan heykeli

65 cm

Yaklaşık 12 bin yıl öncesine ait olduğu belirtilen 65 cm uzunluğunda insan heykeli

3 ila 6 m

Neolitik Dönem'e ait, boyları 3 ila 6 m, ağırlıkları 40 ila 60 ton olan yabani hayvan figürlü, "T" biçimli dikili taşlar

Göbeklitepe, "dünyanın en eski tapınak merkezi" kabul ediliyor.

6 yıl önce UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ne alındı.

Bahreyn'de yapılan 42'nci Dünya Miras Komitesi Toplantısı'nda UNESCO Dünya Kültürel Miras Listesi'ne kabul edildi.

Bu görseldeki bilgilerden hareketle Göbeklitepe ile ilgili,

- I. İnanç tarihine ait bilgileri altüst eden bir tapınaktır.
- II. İçindeki T biçimli ve hayvan figürlü dikili taşlar insanı temsil etmektedir.
- III. Türkiye'nin, Dünya Miras Listesi'nde Göbeklitepe dışında da eserleri vardır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III

12. Ünlü sanatçının Türkçeye ilk kez çevrilen eseri kitapçılardaki yerini aldı. Bu kitap hem metni hem desenleri hem de içeriğiyle iyi ki ve nihayet dedirtecek.

Bu parçadaki altı çizili ifadelerde, söz konusu kitapla ilgili vurgulanmak istenen aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Yazarın bu tarzda bir kitap yazma konusunda geç kaldığı – Her okurun, kendisinden bir şeyler bulabileceği bir içeriği olduğu
- B) Eleştirmenlerden olumlu tepkiler geldiği – Şimdiye kadar bu alanda böyle bir kitap yazılmadığı
- C) Yazarın diğer eserlerinden daha iyi olduğu – Ele aldığı konunun daha önce işlenmediği
- D) Yazılmasından memnuniyet duyulduğu – Uzun süredir bu nitelikte bir kitabın beklendiği

Bisikletin En Çok Kullanıldığı Ülkeler

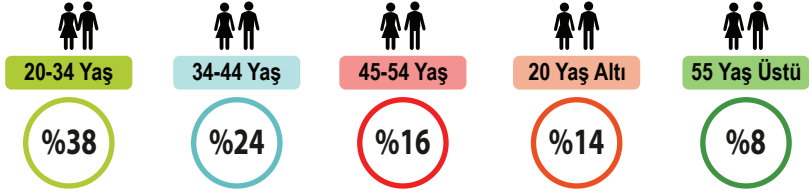

Dünyada **1950'lerde** yılda **20 milyon bisiklet** üretilirken **2000'lerde** yılda **100 milyon** bisiklet üretiliyor.

Dünya genelinde **2 milyardan fazla** bisiklet var.

Türkiye'de Yaşa Göre Bisiklet Kullanım Oranı

Türkiye'nin Bisiklet İhracatı

2017	 	177 bin 412
2018	 	280 bin 442
2019 (Ocak-Temmuz)	 	204 bin 694

Bu metinden aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

- A) Türkiye'nin yurt dışına bisiklet satışı yıllara göre farklılaşmıştır.
- B) Dünyada bisiklet üretimi geçmişten bugüne artmıştır.
- C) İsviçre ve Hollanda, en çok bisiklet kullanılan ülkelerdendir.
- D) Türkiye'de bisiklet kullanım oranı yaş ilerledikçe azalmaktadır.

14. Bazı cisimlerin tek bir rengi veya biçimi olduğunu kabul etme eğilimindeyiz. Mesela çocuklar kimi zaman, yıldızların -aslında öyle olmadıkları hâlde- beş köşeli olduğuna inanır. Bir tabloda gökyüzünün mavi, çayırın da yeşil olmasında ısrar eden birinin bu çocuklardan pek farkı yok bana göre. Bu kişiler, bir tabloda başka renkler görmekten rahatsız olur. Oysa göğe ve çayıra ilişkin duyduğumuz her şeyi unutmayı bir denesek, dünyayı ilk kez görüyor gibi olsak o zaman nesneler daha değişik ve şaşırtıcı renklerle görünebilir bize. Böylece daha etkileyici sonuçlar elde edebilir, daha özgün eserler verebiliriz.

Aşağıdaki yargılardan hangisi bu parçada savunulan düşünceyi destekler?

- A) Sanat yapıtlarının tadına varılmasında alışkanlıklarımızı ve ön yargılarımızı aşmaktaki isteksizliğimizden daha büyük bir engel yoktur. Bilinen bir konuyu alışılmamış biçimde canlandıran bir resim, "doğru" olmadığı gibi bir gerekçeyle körü körüne eleştirilir çoğu zaman.
- B) Bir tabloyu bize sevdiren veya bizi ondan uzaklaştıran, çoğu vakit bir figürün ifadesidir. Bize tanıdık gelen ve böylece bizde heyecan uyandıran bir görüntü çoğumuzun hoşuna gider.
- C) Görünen dünyayı olduğu gibi resmetmedeki sabır ve yeteneğin kuşkusuz övülmesi gerekir. Bu nedenle geçmişin büyük sanatçıları, en ufak ayrıntının bile özenle saptandığı yapıtlarına çok çaba harcamışlardır.
- D) Büyük yapıtlar, önünde her durduğumuzda değişik görünür. Onlar da insan denen canlı gibi tükenmez ve önceden kestirilemez. Kendi serüvenleri ve akıl ermez yasalarıyla başlı başına bir heyecan dünyası oluşturur. Bu yüzden hiç kimse sanat hakkında her şeyi bildiğini ileri sürmemelidir.
15. (I) Gelişim, insanın en temel ihtiyaçlarından biridir. (II) Ancak günümüzde bilgeliğin yerini bilgi, oyunun yerini yarışma aldığı gibi maalesef gelişimin yerini de başarı almış durumda. (III) Hâlbuki her gelişim bir başarıyken her başarı bir gelişim değildir. (IV) Kişi, ehliyet sınavından iyi bir puan alabilir ama bu, onun öğrendiği ve geliştiği anlamına gelmeyebilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.
- B) II. cümlede olumsuz bir eleştiri vardır.
- C) III. cümlede şarta bağlı bir durum söz konusudur.
- D) IV. cümlede örneklemeden faydalanılmıştır.
16. Tarihî ve doğal güzelliklerden ibaret değildir İstanbul sokakları. Aynı zamanda iç içe geçmiş sesler bütünüdür. Bu seslerle şekillenir İstanbul'un ahengi. Bu seslerledir İstanbul'un benzersiz bir orkestraya dönüşmesi.

Bu parçaya,

Bu bütünün parçaları Boğaz'da vapurların düdüklerinden dalga seslerine kadar uzanır. Kimi zaman bir dükkânın önündeki kafeste şakıyan şirin kanaryanın, kimi zaman bir adamın balkonda çaldığı udun, kimi zaman da karşı komşusunu çağıran bir teyzenin sesidir.

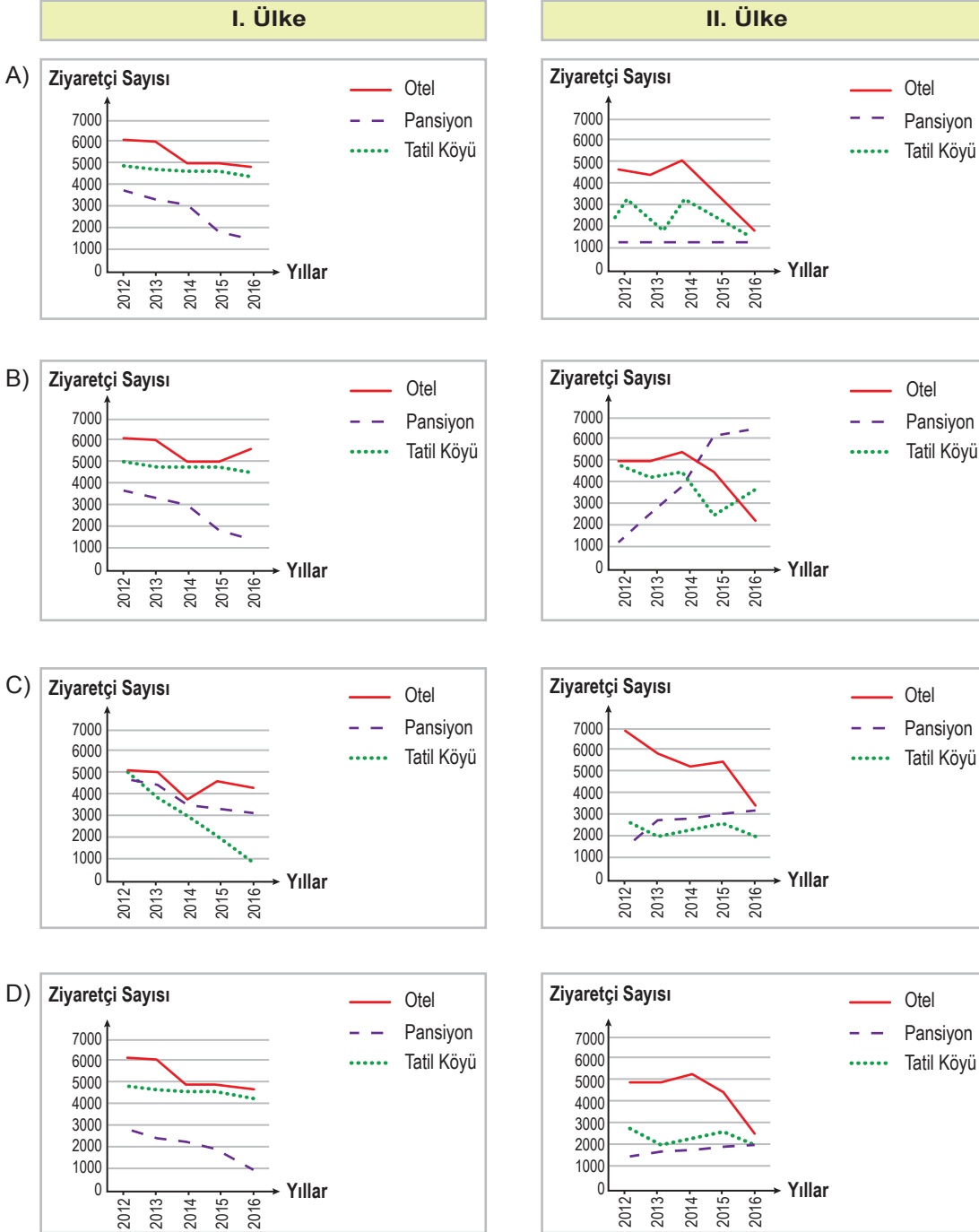
metni eklendiğinde parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Karşılaştırma yapılmıştır.
- B) Anlatılanlar benzetme yoluyla somutlaştırılmıştır.
- C) Anlatıma nesnel bir boyut kazandırılmıştır.
- D) Ortaya konan düşünce örneklenmiştir.

17. 2012-2016 yılları arasında iki ayrı ülkeye gelen yabancı ziyaretçilerin konaklama türleri incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- I. ülkede, tatil köylerini tercih eden ziyaretçi sayısında yıllar itibarıyla keskin bir düşüş gözlenmezken II. ülkede durum inişli çıkışlı seyretmiştir.
- I. ülkede pansiyonlarda kalan ziyaretçi sayısının yıllar içinde düşüş gösterdiği, II. ülkede ise arttığı tespit edilmiştir.
- Otellerin iki ülkede de her yıl diğer konaklama türlerine göre daha çok tercih edildiği görülmüştür.

Buna göre söz konusu yıllar arasında her iki ülkeye yurt dışından gelen ziyaretçilerin konaklama türlerini doğru gösteren grafikler aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

18. Alan Turing, henüz 16 yaşındayken Einstein ve Newton'ın kuramlarının karşılaştırmasını özgün bir şekilde yazmıştır. Daha sonra ise matematiğin efsane isimlerinden Kurt Gödel'in geliştirmiş olduğu formülleri yeniden düzenleyerek yazdığı "Hesaplanabilir Sayılar" isimli makalesi ile matematik dünyasının unutulmaz isimlerinden biri olmuştur. Kendisinin en önemli özelliği, sayılar arasındaki ilişki olarak adlandırılan örüntüler konusunda üstün becerilere sahip olmasıdır. Turing, hayvanların beneklerinde bir örüntü olduğunu düşünerek bilim dünyasında fırtınalar koparmıştır.

Bu parçadan Alan Turing ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Kabul görmüş bilimsel yargıları değiştirmiştir.
- B) Doğa ile matematik arasında ilişki kurmuştur.
- C) Genç yaşta bilimsel bir çalışma ortaya koymuştur.
- D) Ünlü matematikçiler arasında yer almıştır.

19. Ses, dalgalar hâlinde yayılır. Kaynağından çıkan ses, çevresindeki molekülleri titreştirir ve bu titreşim molekülden moleküle aktarılır. Yani sesin yayılabilmesi için ortamda molekül bulunması gerekir. Örneğin ses, havada ve suda yayılabilir çünkü bu ortamlar moleküllerden oluşur. Uzayda yok denecek kadar az madde vardır, dolayısıyla moleküller birbirinden çok uzaktadır. Bu yüzden uzayda oluşan ses, moleküller arasında iletilemez ve yayılamaz.

Bu metin aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak yazılmıştır?

- A) Uzay boşluğundaki moleküllerin sesi duyulur mu?
- B) Ses, uzayda neden yayılmaz?
- C) Ses uzay boşluğunda niçin sonsuza kadar kalmaz?
- D) Ses dalgaları moleküllerden mi oluşur?

20. İnsanların deneyimledikleri farklı durumlar karşısında sabit bir algısı olduğunu düşünmek hatadır. Çünkü insanların algılarını çeşitli yollarla etkilemek mümkündür. Bu etkileme yollarının başında ise karşılaşılan durumun kişiye sunulma biçimi gelmektedir.

Aşağıdaki deneylerin hangisinde sunuş biçiminin, insan algısı üzerindeki etkisi örneklenmiştir?

- A) Yetkililerin, metro istasyonlarında yolculara klasik müzik dinletmeleri durumunda onlardaki taşkınlık ve gürültü çıkarma, etrafa zarar verme gibi birçok olumsuz davranış türünün önemli ölçüde azalması
- B) Bir kalemin ortasından ısırılarak bir süre ağızda tutulması durumunda yüzdeki gülme kaslarının harekete geçmesi ve bu yapay gülümsemeden kaynaklı olumlu sinyallerin beyne ulaşması ile kişinin daha mutlu bir ruh hâline girmesi
- C) Araştırmacıların bir dolu bardak suyun yarısını boşalttıklarında durumu gözlemleyenlerin yüzde 69'unun, bardağı yarısı boş olarak değerlendirmesi buna karşılık boş bardağı yarısına kadar su ile doldurdıklarında gözlemcilerin yüzde 88'inin bardağı yarısı dolu olarak değerlendirmesi
- D) Bulundukları ortama bırakılan şekerleri yarım saat boyunca yememeleri hâlinde kendilerine o şekerlerin yanında başka şekerler de verileceğinin söylendiği çocuklardan, verilen süre içinde kendini kontrol edip şeker dokunmayanların şekerleri yiyenlere göre yıllar sonra daha mutlu ve başarılı bir yaşam sürdüklerinin belirlenmesi

21. Cümlede yüklem bildirdiği işi yapan veya o durumda bulunan ögeye “özne” denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne yanlış gösterilmiştir?

- A) Çocukluk tüm insanların gizli hazinesidir.
Özne
- B) Son yıllarda hızla gelişen teknoloji kimi riskleri beraberinde getiriyor.
Özne
- C) Hayatımızın en önemli gününü bir şölene çevirmek en büyük hayalimizdir.
Özne
- D) Çiçek dikiminde görevlendirilmek üzere işçiler alınacaktır.
Özne

22. Bir araştırmada beş yaşındaki çocuklardan oluşan iki gruba bir çocuk programı izletildi. Gruplardan birinin odasına ilgi çekici birçok oyuncak kondu. Oyuncak bulunmayan odadaki çocuklar programın %87’sini izlerken oyuncak bulunan odadaki çocuklar sadece %47’sini izlediler. Fakat bu iki gruptaki çocuklar, programın ne kadarını hatırladıklarını ve anladıklarını ölçen bir teste tabi tutulduklarında iki grup da yüksek puanlar aldı. Bu durum karşısında şaşkına dönen araştırmacılar şöyle bir açıklama yaptılar: “- - - -”

Bu parçanın sonuna anlam akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Çocukların bir hedefe odaklanabilmeleri için bulundukları ortamın mümkün olduğunca dikkatlerini dağıtacak unsurlardan arındırılması gerektiğini tespit ettik.
- B) Oyuncakların bulunduğu odadaki çocukların, dikkatlerini oyuncaklarla oynama ve programı izleme arasında kolaylıkla bölüştürebildikleri sonucuna ulaştık.
- C) Anlaşılan o ki öğrenmenin niteliği, öğrenene ait özellikler kadar içinde bulunulan ortamdaki televizyon, oyuncak ve diğer insanlar gibi dış uyarıcılardan da etkilenmektedir.
- D) Hatırlama, sezme, anlama ve hayal kurma becerileri dikkate bağlı olarak gelişmektedir.

23. • Bal arıları, bitki varlığının devamı için önemli bir katkı sağlar.
• Bal arılarının toplu ölümü günümüzün önemli problemlerindendir.
• Bal arılarının yok olması ile ilgili araştırmalar yapılmaktadır.

Aşağıdaki metinlerin hangisinde bu cümlelerde ifade edilenlerin tümüne değinilmiştir?

- A) Arılar, taşıdıkları polenlerle 130 binden fazla bitkinin üremesine katkıda bulunuyor. Ancak suni gübre, tarım ilaçlarının yoğun kullanımı ve iklim değişikliği nedeniyle arılar yaşamını hızla yitiriyor. Arıların sayısının azalmasıyla birlikte pek çok bitkinin yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacağı belirtiliyor.
- B) Arıların yaşamı tehdit altında. Zorlu kış şartları, hastalık yapıcı organizmalar ve küresel ısınma gibi sebepler arıların sayısını her geçen gün azaltıyor. Bir biyoteknoloji şirketi, arıların bağışıklık sistemini kuvvetlendirmek ve ölümlerini azaltmak için farklı ürünler geliştirmeye başladı.
- C) Bal arıları çiçek tozlarını taşıdığı için bitkilerin çoğalmasında önemli bir rol oynuyor. Ne var ki son yıllarda birçok ülkede bal arısı topluluklarında işçi arılar aniden yok oluyor. Araştırmacılar, bu sorunu çözmek amacıyla 5 bin bal arısına minik algılayıcılar takarak bu arıların gittiği yerleri belirleyecek ve arıların sayılarının azalma nedenlerini tespit etmeye çalışacak.
- D) Dünya Doğayı Koruma Vakfı, bal arılarının popülasyonunu korumak amacıyla daha önce yerleşim için kullanılan ancak artık kullanılmayan bölgelerin, bal arıları için sığınaklara dönüştürülebileceğini belirtiyor. Bazı araştırmacılar polen taşıyan böceklerle yaşam alanı sunan, doğal yaşam dostu çiftçilik ve bahçeciliğin de bal arılarına olumlu etkisi olabileceğini söylüyor.

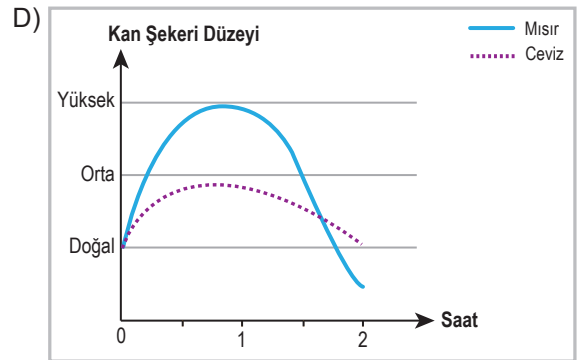
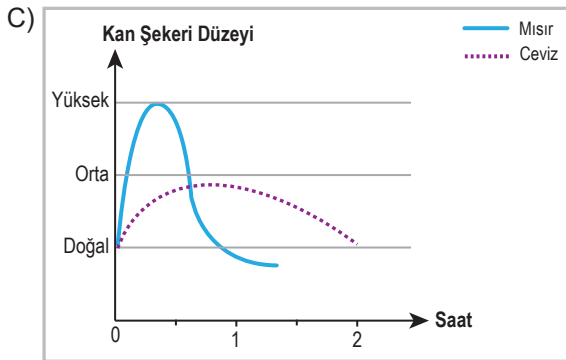
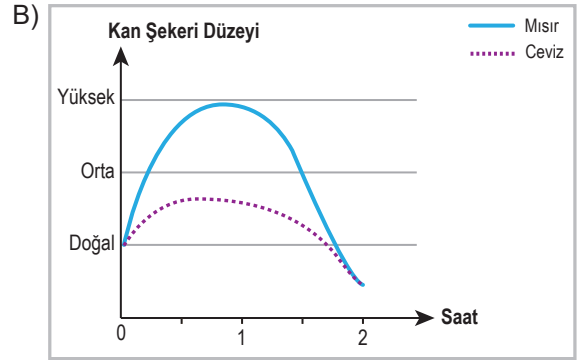
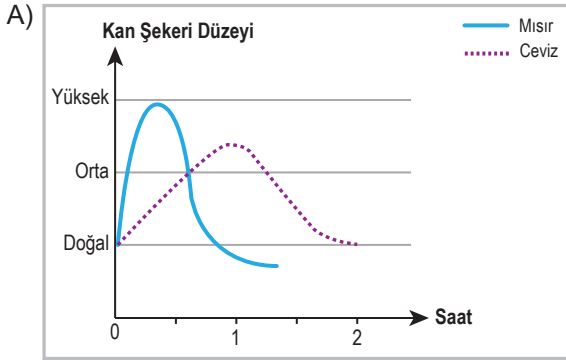
24 ve 25. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

“Glisemik indeks” karbonhidrat içeren gıdaların, kan şekerini yükseltme oranını ölçen bir değerdir. Glisemik indeksi düşük olan gıdalar tüketildikten sonra kan şekeri yavaş yavaş doğal düzeyin üzerine çıkıp orta düzeye yaklaşır, iki saat içinde de doğal düzeye iner. Bu gıdalar yavaş sindirildiği için uzun süre tok tutar. Kişiyi şeker, tansiyon ve kalp hastalıklarına karşı korur; bağışıklık sistemini güçlendirir. Yüksek glisemik indeksli gıdalar tüketildiğinde ise kan şekeri yarım saat içinde en yüksek düzeye ulaşır, bir saat dolmadan da doğal düzeyin altına düşer. Bu gıdalar kan şekerinde dalgalanmalara yol açar ve uzun vadede vücutta yağlanmaya, şeker ve kalp hastalıklarına neden olur.

Aşağıdaki tabloda bazı gıdalar, glisemik değerlerine göre sınıflandırılmıştır.

GLİSEMİK DEĞERİ DÜŞÜK GIDALAR	GLİSEMİK DEĞERİ YÜKSEK GIDALAR
 Çilek Brokoli Ceviz Elma	 Karpuz Ekmek Patates Mısır

24. Bu metne göre “ceviz” ve “mısır”ın, kan şekeri üzerindeki etkisi aşağıdakilerin hangisinde doğru gösterilmiştir?

25. Bu metinden aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

- A) Patates, vücuttaki yağ oranının artmasına neden olabilir.
- B) Elma, kan şekerinde ani değişikliklere yol açmaz.
- C) Brokoli, yavaş sindirilen bir besin olduğu için uzun süreli tokluk sağlar.
- D) Karpuz, kişinin hastalıklara karşı direncini artırır.

26. I. Başarılı insanlar, ara vermeden mücadele edenlerdir.
II. Ne kadar çok bilersen o kadar az emin olursun.
III. Matematikte zekâdan önce sabır gelir.

Numaralanmış cümlelerden hangileri,

Çoğu kişiye göre matematikten anlamak doğuştan sahip olunan bir yetenektir. Bu anlayışa göre matematiksel yeteneğe ya sahipsinizdir ya da değilsinizdir. Oysa bazı araştırmalara göre bu alanda gösterilen performans; yetenekten çok, matematiğe karşı takınılan tavırla ilgili. Çabalamaya istekli hele bir de gayretliyseniz matematikte ustalık kazanmanız pekâlâ mümkün.

paragrafının ana fikrini desteklemektedir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

27. Öğrenmenin aşamalarından bazıları şunlardır:

- Bilmeme hâli: Neyi bilmediğini bilmez.
- Öğrenmenin devam etmesi: Ne olduğunu bilir ancak yapamaz.
- Uсталık: Otomatik olarak yapar.

Aşağıdakilerden hangisi, bu metinde sözü edilen öğrenme aşamalarından herhangi birine örnek olamaz?

- A) Telefonun video kırpm özelliğinin bilinmesine karşın bu özelliğın kullanılamaması
B) Bir türkünün, notalara bakılmaksızın bağlama ile kolayca çalınması
C) Babasının oltayla balık tuttuğunu gören bir çocuğun balık tutmaya çalışması
D) Bilgisayarın varlığından haberi olmayan birinin, onu açma konusunda da bilgisinin olmaması

28. Aşağıdaki parçalardan hangisi “Gün batımından sonra neden uykumuz gelir?” sorusuna cevap vermektedir?

- A) Yaşımız ilerledikçe vücudumuzda melatonin hormonu daha az salgılanıyor. Bu nedenle uykuda geçirdiğimiz zaman azalıyor. Bebekken neredeyse günün tamamını uyuyarak geçiriyoruz. 6-12 yaşlarındayken günde 9-10 saat uyuyoruz. Ninelerimizin ve dedelerimizin yaşına geldiğimizdeyse uykuda geçirdiğimiz süre azalıyor.
- B) Bilim insanları uykuyu çeşitli evrelere ayırmıştır. Bu evreleri uykuda sırasıyla deneyimlemeye başlarız. Derin uyku evresinden sonra hafif uyku evresine kısa süreli bir dönüş yapar ve sonra REM uykusuna geçeriz. Her bir döngü ortalama 90 dakika sürer ve bir gecede dört ya da beş kere tekrarlanır.
- C) REM uykusunun en dikkat çekici yanı, rüyalarımıza ev sahipliği yapması. Aslında uykumuzun herhangi bir aşamasında rüya görebiliyoruz ama REM uykusunda rüya görme olasılığımız daha fazla. Çünkü bu evrede beynimiz çok etkin.
- D) Melatonin hormonunun salınımı akşam gün ışığının ortadan kalkmasıyla artmaya başlıyor. Gece saat 02.00-04.00 arasında en yüksek seviyeye ulaşıyor. Güneşin doğuşuyla da bu seviye tekrar düşmeye başlıyor. İşte bu yüzden akşamları uyku gereksinimimiz doğuyor ve sabah uyandıığımızda güne başlamaya hazır hissediyoruz.

29. Aşağıda Arda, Beril, Ceylin ve Didem adlı kişilerin aldığı bilgisayarların özellikleri verilmiştir.

Adı	Ağırlığı	Fiyatı	Depolama Alanı	Batarya Ömrü	Ekran Boyutu
K	1,9 kg	3.500 TL	256 GB	8 saat	39,60 cm
L	1,7 kg	2.700 TL	128 GB	7 saat	35,56 cm
M	1,4 kg	3.900 TL	256 GB	10 saat	35,56 cm
N	2 kg	2.900 TL	128 GB	6 saat	39,60 cm

Her biri farklı bir bilgisayar alan bu kişilerin satın aldığı bilgisayarların özellikleri şu şekildedir:

- Arda, rahat taşınabilen ve depolama alanı en geniş olan bilgisayarı;
- Beril, şarjı mümkün olduğunca uzun süre dayanan ve en büyük ekranlı bilgisayarı;
- Didem, fiyatı en uygun olan bilgisayarı almıştır.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Arda ile Beril'in aldığı bilgisayarların depolama alanları aynıdır.
B) Beril'in bilgisayarı Ceylin'in bilgisayarından daha hafiftir.
C) Ceylin'in bilgisayarının ekran boyutu Didem'inkinden büyüktür.
D) Didem'in bilgisayarının batarya ömrü Arda'ninkinden fazladır.

30. Yer tamlayıcısı (dolaylı tümleç); cümlede yönelme, bulunma, ayrılma bildiren ve yüklemi yer anlamıyla tamamlayan ögedir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer tamlayıcısı yoktur?

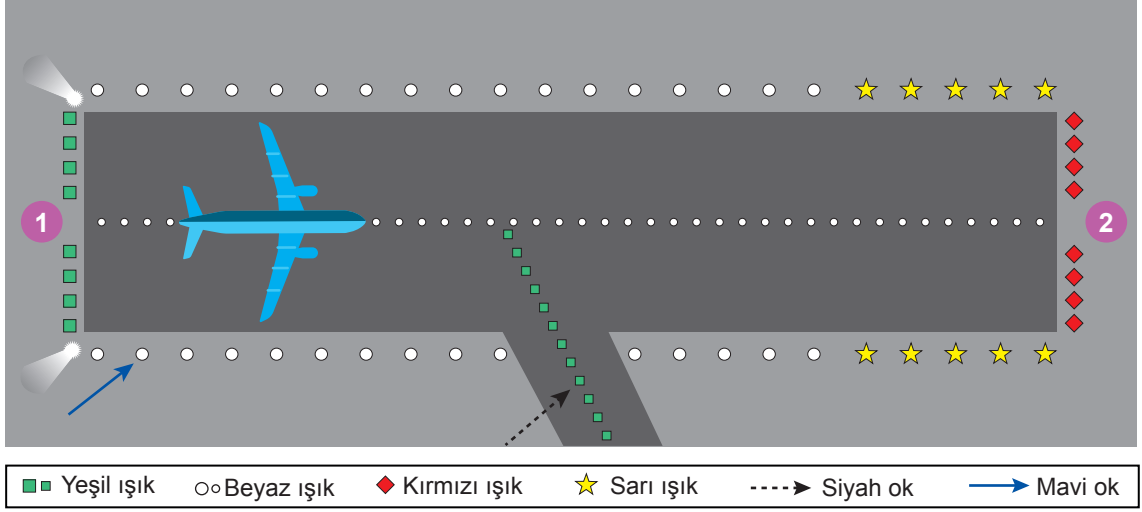
- A) Arkeologlar kazı çalışmalarına katılmak için Göbeklitepe'ye gitti.
B) Yazar, uzun zamandır ailesiyle birlikte bahçeli bir evde yaşıyor.
C) Müzeyi, her gün 09.30-18.00 saatleri arasında gezebilirsiniz.
D) Örümcek ağının ipeği, örümceğin içinde sıvı hâlde bulunur.

31. ABD'de bulunan Steward Gözlemevindeki gök bilimciler Dünya'nın yörüngesinde dolanan bir gök cismi keşfettiler. Tıpkı Ay gibi, Dünya'nın çevresinde döndüğü için bu gök cismine "Mini Ay" dendi. Resmî adıyla "2020 CD3" oldu. Gök cisminin çapının 1,9 ila 3,5 metre arasında olduğu belirlendi. Yani yaklaşık bir otomobil kadar!

Bu parçada, aşağıda işlevi verilen noktalama işaretlerinden hangisinin örneği yoktur?

- A) Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için virgöl kullanılır.
B) Özel olarak vurgulanmak istenen sözler tırnak içine alınır.
C) Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna ünlem işareti konur.
D) Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için kesme işareti konur.

32. Bir uçak pistinde birbirinden farklı renklerde birçok ışık bulunur. Bu ışıklar pilota ne yapması gerektiği ve pistin durumu hakkında bilgi verir. Örneğin pistin başlangıcında bulunan dörtlü iki grup yeşil ışık, pistin uçağın inişi için müsait olduğunu belirtir. Pistin ortasındaki beyaz ışıklar, uçağın pistte doğru konumda olup olmadığını belirtir. Uçağın gövdesi tam olarak bu ışıkların üstünde olmalıdır. Pistin ortasından sağa ayrılan yeşil ışıklar iniş yapan uçağın yolcu indireceği alana gideceği yolu gösterir. Dörtlü, iki grup kırmızı ışık, pistin sonunu haber verir. Pistin kenarlarında beyaz ve sarı renkli ışıklar bulunur. Beyaz ışıklar, pistin kullanılabilir kısımlarını; sarı ışıklar ise pistin sonuna 600 metre kaldığını ifade eder. Eğer uçak kalkıyorsa bu sarı ışıklardan önce yerle temasını kesmelidir. İniş yapıyorsa da bu ışıklara gelmeden durmuş olmalıdır.

Yukarıdaki metne göre bu görseldeki pist ve uçakla ilgili,

- I. Uçağın kalktığı varsayılırsa havalanmasına 600 metre kalmıştır.
- II. İniş yaptığı varsayılırsa uçak, siyah ok ile gösterilen rotayı takip etmelidir.
- III. 1 numaralı ışıklar, pistin iniş için müsait olduğunu, 2 numaralı ışıklar pistin sonunu belirtir.
- IV. Mavi ok ile belirtilen ışıklar, uçağın yolcu indirebileceği alanları gösterir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve IV C) II ve III D) III ve IV

33. Bedeninizin, yürüyüşünüzden kalp atışınıza kadar pek çok özellik bakımından başkalarının bedeninden farklı olması, güvenlik sektörünü harekete geçirmiştir. Çünkü günümüzde kötü niyetli yazılım satın almış, beceriksiz bir fırsatçı bile mevcut birçok güvenlik yöntemine rağmen internetteki hesaplarınızı kolayca ele geçirebiliyor; kredi kartı bilgilerinize hatta daha fazlasına ulaşabiliyor. Özellikle kişinin parolası doğum tarihiyse ya da bir yıl içinde yirmi farklı sitede kullanıldıysa... Bu sorun, internete bağlı çalışan şirketlerin de müşterilerin de tahammül sınırlarını zorluyor. Bu noktada sorunun çözümü, her seferinde akılda tutulması daha zor parolalar oluşturmak değil, bedenimiz oluyor.

Bu metinde anlatılanları aşağıdakilerden hangisi en doğru şekilde özetler?

- A) Güvenlik sektörü, kötü niyetli kişilerin internet ortamındaki zararlı faaliyetlerini engellemek için çözüm arayışına girmiştir.
- B) Güvenlik sektörü, hem kullanımı kolay hem de çok güvenli olduğu için insan bedenini parolaya dönüştürmek istemektedir.
- C) İnternete bağlı çalışan şirketler, müşterilerini akılda tutulması kolay ama ele geçirilmesi zor bir parola kullanma konusunda uyarmaktadır.
- D) İnsanların beden özellikleri gibi çok özel bilgilerinin, kötü niyetli yazılımların hedefi olması güvenlik sektörünü harekete geçirmiştir.

34. Çocukluk ve ergenlik boyunca artış gösteren, yetişkinlikte en yüksek seviyeye ulaşan göz kırpmasının öncelikli amaçlarından biri, gözü sürekli olarak nemli tutma çabasıdır. Gözün ön tarafında bulunan ve dış dünya ile temas eden bölüm, bebeklerde yetişkinlere kıyasla daha küçük olduğu için bebek gözü daha geç kurur yani daha geç nemlendirme gerektirir. Bebeklerin uzun uyku süreleri de gözlerinin daha uzun süre nemli kalmasına olanak sağlar. Yetişkinler, yüksek dikkat veya görsel takip gerektiren durumlarda daha az göz kırpmaya eğilimindedir. Ayrıca bebeklerin dış dünyayı sürekli anlamlandırma ve tanımayla odaklanma çabalarının da göz kırpmaya sayısını azalttığı düşünülmektedir.

Bu parçadan,

- I. Göz kırpmaya etki eden birçok faktörün bulunduğu
- II. Bir işe odaklanıldığında göz kırpmaya sayısının yükseldiğine
- III. Yaş ilerledikçe gözü nemli tutma ihtiyacının arttığına

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

35. Nitelik ve nicelik bakımından çok iyi bir okur kitlesine sahip olduğumu düşünüyorum. Beni okuyanlar, gündelik ve edebiyat dışı okumalardan uzak duranlardır. Sıradan değildir onlar; kitap değil, yazar okumayı öğrenmişlerdir. Böyle bir okur kitlesini hak ettiğime inanıyorum çünkü kalemimin ucunu gelgeç modalar için yontmadım.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Metni oluştururken okurun beklentilerini gözlemlemek
- B) Yapıtı geleceğe taşıyacak unsurlara önem vermemek
- C) Herhangi bir sanat anlayışına bağlı olmamak
- D) Eseri geçici beğenilere göre oluşturmamak

36. Edison altmış yedi yaşındayken bütün hayatını adadığı atölyesi yanar. O sırada yanında bulunan oğlu, babasının tepkisinin ne olacağını merak eder. Edison, oğluna “Annemi çağır, o da bizimle beraber izlesin.” der. Ertesi sabah kahvaltıda ailesini toplar ve “Şu anda bütün hatalarımız yanlış durumda.” der. Edison bu olaydan üç hafta sonra ses kayıt sisteminin çekirdeğini oluşturan gramofonu icat eder. Bu olay, - - - insan hayatındaki yerini göstermesi bakımından manidardır.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) iyimserliğin B) alçak gönüllülüğün C) yardımseverliğin D) şefkatin

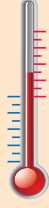
37. Rivayete göre önce eau admirable (hayranlık verici su), daha sonra da “eau de Cologne” (Köln suyu) adıyla pazarlanmaya başlanan kolonya ilk kez 1709 yılında üretilmiştir. İçeriğindeki maddelerin etkisiyle vücuttaki ısıyı çektiği için ferahlatıcı bir özelliğe sahip olan kolonya, ilk geliştirildiği yıllarda tıbbi amaçla kullanılmıştır. Ağız çalkalamada, yara temizlemede, kas ve eklem ağrılarının ovulmasında faydalanılmış, keskin kokusu sebebi ile bir ayıltıcı olarak çokça tercih edilmiştir. Osmanlı topraklarına girişi II. Abdülhamit Dönemi’nin ilk yıllarına rastlayan ve kozmetik ürünü olarak da kullanılan bu parfüm Türk geleneğinin, türlü şekerlemeler eşliğinde sunulan en gözde ikram ürünlerinden biri olmuştur.

Bu parçada kolonya ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kullanım alanlarına B) Türk kültüründeki yerine
- C) İçeriğinde neler bulunduğu D) Hangi isimlerle anıldığına

Türkiye, küresel ısınmanın sonuçlarını en çok hisseden ülkeler arasında yer alıyor.

**Türkiye'nin 2000-2019 Yılları Arası
Ortalama Sıcaklığı**

14,1 °C

**SON 49 YILIN
EN SICAK 6 YILI
(Ortalama sıcaklık)**

2010	15,6 °C
2018	15,5 °C
2014	14,9 °C
2019	14,8 °C
2001	14,5 °C
2016	14,4 °C

2000-2019 ARASI ORTALAMA SICAKLIK DEĞERLERİ

Bu görselden,

- Türkiye'de 2000-2019 yılları arasında ortalama sıcaklık değerinin en düşük olduğu yıl 2011'dir.
- 2019'da Türkiye'de son 49 yılın dördüncü en sıcak yılı yaşanmıştır.
- 2000-2019 yılları arasındaki ortalama sıcaklık, 2001'in ortalama sıcaklığından fazladır.

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

39. İnsan beyninin karar verme sürecine ilişkin çıgır açıcı bilgiler; insana, kendi zihninin işleyişine ilişkin bir ıgıgörü sağlayarak onu daha doğru kararlar verme yönünde eğitiyor.

Altı çizili ifadelerin bu cümleye kazandırdığı anlam aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Var olduğu bilinmeyen bir şeyi ortaya çıkarma / Bir konudaki duyguları diğer bir kişiyle aynı olma
 B) Bir alanda yeni bir yöntem başlatma / Kendi duygularını, kendi kendini anlayabilme yeteneği
 C) Yeni bir şey ortaya koyma / Aynı düşüncede, aynı görüşte olma
 D) Değişen koşullara uyabilmek için yeni metotlar kullanma / Kendine özgü bir nitelik taşıma

40. Amerikan Havacılık ve Uzay Dairesi (NASA), geçtiğimiz aylarda İstanbul Teknik Üniversitesiyle birlikte Burdur ilimizde bulunan Salda Gölü'nde bir saha çalışması yaptı. (I) Salda Gölü'nün önemi; yapısında mikropları ve organik maddeleri koruma özelliği olan karbonat minerali bulunan, yeryüzündeki tek göl olmasından kaynaklanıyor. (II) İşte bu özelliği nedeniyle yapılan çalışmanın ardından NASA, 30 Temmuz 2020'de "Perseverance" adlı bir uzay aracını Mars'a fırlattı. (III) Şubat 2021'de Mars'a inmesi öngörülen uzay aracı, Jezero kraterini inceleyecek; buradan kaya ve toprak örnekleri toplayacak. (IV) Salda Gölü'nün jeolojik yapısı ışığında yapılan bu çalışmalar sonucunda Mars'taki yaşam izlerinin aydınlanması umuluyor.

NASA'nın bu parçada sözü edilen araştırmasının asıl amacı numaralanmış cümlelerin hangisinde verilmiştir?

A) I

B) II

C) III

D) IV

41. Üç doğa kâşifi, aşağıdaki bilgileri internette sürekli takip ettikleri forum (toplu tartışma) sitesinde yer alan bir başlık altında paylaşmıştır.

- Ülkemizde de bulunan fener balıkları denizlerin derinliklerinde yaşıyor. Bu balıklar, avlanmak için sırtlarında bulunan uzun diken kullanıyor. Bu dikenin ucunda ışık üreten bakteriler bulunuyor. Fener balığı bu özel diken tıpkı bir olta gibi kullanarak çeşitli yönlerde hareket ettirebiliyor. Dikenin ucundaki ışığı besin sanıp ona yaklaşan balıklarsa fener balığına av oluyor.
- Orkide peygamberdeveleri Güneydoğu Asya'da yaşıyor. Minik böceklerle beslenen orkide peygamberdevelerinin avlanmak için uyguladığı yöntem, kendilerini orkideye benzetmek. Bir dalın, yaprağın ya da çiçeğin üzerine konan peygamberdevesi normalden biraz farklı durunca tıpkı bir orkideye benziyor. Bu sayede onu orkide sanıp yaklaşan böcekleri kolayca avlıyor.
- Yaşayan kaya adı verilen ve Doğu Afrika'da görülen bir balık türü, avını kendine çekebilmek için ölü taklidi yapıyor. Bu balık, kendini dibe bırakıyor ve avı tuzağa düşene kadar bu biçimde bekliyor. Ölü olduğunu sanan küçük balıklar ona yaklaşınca da saldırıya geçiyor ve onları yakalıyor.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi sözü edilen forum sitesindeki başlık olmaya en uygundur?

A) Tropik Suların Garip Sakinleri

B) Saklanmayı Seven Hayvanlar

C) Şaşırtıcı Avlanma Yöntemleri

D) Hayvanlar Kendini Nasıl Savunur?

42. • Seslenme bildiren bir söz kullanılmıştır.
• Koşula bağlı bir durum vardır.
• Karşıtlıktan yararlanılmıştır.
• Abartma yapılmıştır.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde bu özelliklerin tümüne yer verilmiştir?

- A) Suları yakacak bir damla olsan
Umman cûşa gelir (coşar), taşar yığidim
Bu soylu yol tuzaklarla doludur
Kimi koşar, kimi düşer yığidim
- B) Nadanlara (kötülere) kulak asma
Gariplere sakın küsme
İnsanlıktan ümit kesme
Yüreğinle yürü dostum
- C) İşkence yaptıkça bana gülerdi
Bunda yalan yoktur herkes de gördü
Bir çekirdek verdim dört bostan verdi
Benim sadık yârim kara topraktır
- D) Konuşmak bize mahsus
Olsa da bir güzel süs
Ya hayır de yahut sus
Dili incitme gönül

43. (I) Bakteri, virüs, mantar, parazit gibi hastalık yapıcı mikroorganizmaların tehdidi altında olduğumuz bir dünyada yaşıyoruz. (II) İnsanoğlu bütün bu tehditlere karşı koyabilecek çok güçlü bir savunma mekanizmasına sahiptir. (III) Bu sistemin ilk aşaması olan doğuştan bağışıklık, istilacı mikroorganizmaların saldırılarını engellemeye yardımcı olan yeni tepkisini başlatıyor yani savunmaya geçiyor. (IV) Bağışıklığın bu aşaması, antikorlar ve yeni hücreler üreterek enfeksiyonlu hücreleri yok ediyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Eğer mikroorganizmalar bu aşamayı geçerse sistemin diğer evresi olan kazanılmış bağışıklık devreye giriyor." cümlesi getirilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV

44. Bir sorunla karşılaştığımızda -belirsizliği sevmediğimizden belki- durumun hemen çözülmesini isteriz. Bizi zorlayan durumun birçok çözümü olsa da biz ilk aşamada başkalarının denediği yollardan gitmek isteriz. Hâlbuki çok daha güzel bir yol olabilir. Bu konuyla ilgili Cevdet Kudret "Bir soruna yeni bir çözüm üretmektense daha önce üretilmiş çözümün kullanmak kolayımıza gelir çünkü çoğumuz düşünce mirasyedisizdir." der.

Aşağıdakilerin hangisinde kullanılan deyim bu metindeki altı çizili sözle ilişkilendirilebilir?

- A) Hazıra konmak gibi bir huyu vardı ve bunu kimse yadırgamıyordu.
B) Sırt sırta vererek bütün zorlukların üstesinden geldiler.
C) Yıllardır har vurup harman savurmasaydı şimdi sıkıntı yaşamazdı.
D) Alp, arkadaşlarının yemek paralarını kendi cebinden verdi.

45. Aynı yoldan, aynı hızla gidilmesine rağmen dönüş yolculuğunun gidişten kısa sürdüğü hissedilebilir. İlk olarak 1950’lerde tespit edilen bu duruma “dönüş yolculuğu etkisi” denir. Dönüş yolculuğu etkisi, gidiş esnasında aşinalık kazanılan yolun dönüşte daha kısa algılanması temeline dayanıyor. Zaman algısına yönelik çalışmalar da bu temele dayanak oluşturuyor. İlk defa tecrübe edilen bir durumda bilinmedik uyarıların etkisiyle zaman daha yavaş akıyormuş gibi algılanır. Dolayısıyla dönüş yolculuğunun süresine dair tahminler, gidiş yolculuğunun süresine dair tahminlere kıyasla gerçek yolculuk süresine daha yakındır.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir kavramın tanımlaması yapılmıştır.
- B) Ele alınan düşüncenin gerekçelerine yer verilmiştir.
- C) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
- D) Öne sürülen fikirler örneklendirilmiştir.

- 46.
- ABD’de bulunan Mount Weather, felaket durumlarında devreye giren bir acil durum yerleşkesidir. 1958 yılında Sovyet Rusya’nın, Sputnik adlı uydusunu uzaya fırlatmasının ardından savunma amaçlı kurulmuştur. Yalnızca üst düzey devlet görevlilerinin girebildiği bu yerleşke, hem yer altında hem de yer üstünde bulundurduğu alanlarıyla yüksek güvenlik sağlamaktadır.
 - Fransa’da yer alan Lascaux Mağarası, insanlık tarihinde bilinen ilk duvar resimlerine sahip. 1940’ta keşfedilen mağaradaki resimlere vücut ısı ve solunumdan kaynaklanan nem ve karbondioksit zarar verdiği için insanların buraya girmesine izin verilmiyor. 1979 yılında UNESCO tarafından Dünya Mirası Listesi’ne alınan mağarada altı yüzden fazla duvar resmi bulunuyor.
 - Surtsey Adası, üç yıl süren volkanik patlamalar sonucunda 1963 yılında oluştu. Bu adada insan müdahalesi gerçekleşmeden oluşan ekosistem gözlemleniyor. Bunun için de adaya sadece bilim insanları kabul ediliyor. Fakat detaylı bir taramadan geçtikten sonra... Çünkü adaya dışarıdan herhangi bir tohumun getirilmemesi çok önemli.

Bu metinlerde sözü edilen yerlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların çoğu tarafından bilinmemesi
- B) Turistik ziyaretin mümkün olmaması
- C) Bilimsel çalışmalar için kullanılması
- D) Kültürel değere sahip olması

47. Nesnelerin interneti; bilgi üretebilen ve internet üzerinden bunu paylaşabilen tüm bilgi işlem cihazlarını, mekanik ve dijital makineleri birbirine bağlayan teknolojiye verilen isimdir. Bu teknoloji, her bir cihaza farklı bir kimlik atayarak onların birbirleriyle veri paylaşımı yapmalarını mümkün kılar. Bu sistem, günümüzde sanayide kullanılan büyük makinelerden küçük ev aletlerine kadar pek çok alanda yer almaktadır. Neredeyse tüm sektörler daha verimli çalışmak için nesnelerin interneti uygulamalarından yararlanmaktadır.

Bu parçaya göre,

- I. Ahmet Bey’in, pamuk tarlasındaki sulama sistemini iş yerindeki bilgisayar üzerinden çalıştırması
- II. Meliha Hanım’ın, çamaşır makinesinin üzerindeki göstergeyi kullanarak suyun sıcaklığını ayarlaması
- III. Mehmet Bey’in, evindeki fırın ve süpürgeyi cep telefonuna indirdiği bir program üzerinden kontrol etmesi

durumlarından hangileri nesnelerin internetine örnek olabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III

48. Aşağıdakilerden hangisi “Müzik aleti çalmak beyin fonksiyonlarını olumlu yönde etkiler mi?” sorusuna cevap vermektedir?

- A) Beyinde gri madde denen bir doku vardır. Bu maddenin miktarı arttıkça insanın görsel ve işitsel algısı gelişmektedir. Yapılan araştırmalarda enstrüman çalan kişilerin beyinlerindeki bu maddenin diğer insanlara kıyasla daha fazla olduğu anlaşılmıştır.
- B) İşitsel gelişimin çok erken başlaması nedeniyle hamileliğin altıncı ayından itibaren bebeklerin, müziği algılayabildikleri ve farklı melodileri ayırt edebildikleri belirtiliyor. Dolayısıyla müziğin pek çok alanda etkilerini de erken yaşta görmek mümkün oluyor.
- C) Yakın zamanda yapılan çalışmalara göre özellikle anne ile bebeğin beraber ritim tutarak hareket etmeleri ve yüksek sesle şarkı söylemeleri gibi müzikal davranışlar, anne ile bebek arasındaki bağın güçlenmesinde önemli bir rol oynuyor.
- D) Müziğin matematiksel yapısı nedeniyle insanlara müzik dinletmenin matematik yetilerinin gelişmesine katkı sağladığı düşüncesi yaygın olsa da birçok çalışmada bu konuda büyük bir etkinin varlığı henüz tespit edilememiştir.

49. Medya okuryazarlığı, kitle iletişim araçlarının verdiği mesajları doğru kavrayabilmeyi ve gerçek dünya ile medya dünyası arasındaki sınırı fark edebilmeyi sağlar. Medya okuryazarlığının bireylere kazandırdığı bazı beceriler şunlardır:

- I. Erişim becerisi: Bilgiye gazete, televizyon vb. medya araçlarından ulaşabilmektir.
- II. Çözümleme becerisi: Bilgilerin doğruluğunu, yanlışlığını, eksikliğini veya fazlalığını tespit edebilmektir.
- III. Değerlendirme becerisi: Bilgilerin özünü, önemini, nitelik ve niceliğini belirleyebilmektir.
- IV. Üretim becerisi: Bilgi ve mesajları kişinin kendisinin üretebilmesi ve yayabilmesidir.

Bu metne göre, numaralanmış medya okuryazarlığı becerilerine örnek olabilecek davranışlar aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

- A)

I.	İnternette bir konuyla ilgili araştırma yapmak
II.	Bir haberde yer alan fotoğraftaki hileleri saptamak
III.	Yeni bir haber sitesi kurmak
IV.	Bazı televizyon programlarının çocuklar üzerindeki etkisi hakkında yorum yapmak
- B)

I.	İnternette bir konuyla ilgili araştırma yapmak
II.	Bir haberde yer alan fotoğraftaki hileleri saptamak
III.	Bazı televizyon programlarının çocuklar üzerindeki etkisi hakkında yorum yapmak
IV.	Yeni bir haber sitesi kurmak
- C)

I.	Bir haberde yer alan fotoğraftaki hileleri saptamak
II.	İnternette bir konuyla ilgili araştırma yapmak
III.	Bazı televizyon programlarının çocuklar üzerindeki etkisi hakkında yorum yapmak
IV.	Yeni bir haber sitesi kurmak
- D)

I.	Bir haberde yer alan fotoğraftaki hileleri saptamak
II.	İnternette bir konuyla ilgili araştırma yapmak
III.	Yeni bir haber sitesi kurmak
IV.	Bazı televizyon programlarının çocuklar üzerindeki etkisi hakkında yorum yapmak

50 ve 51. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Bir pazarda A, B, C, D, E, F ve G olarak adlandırılan tezgâhlar karışık olarak yerleştirilmiştir. Bu tezgâhların bazılarında meyve, bazılarında sebze satılmaktadır. Tezgâhların sırasına ve bu tezgâhlarda satılan ürünlerin türüne ilişkin bilinenler şunlardır:

- Aynı tür ürün satan üç veya daha fazla tezgâh yan yana gelmemiştir.
- 2 ve 3. sıradaki tezgâhlarda meyve satılmaktadır.
- B ve D tezgâhlarında sebze bulunmaktadır.
- 4. sırada E tezgâhı vardır.
- F tezgâhından hemen önce C, hemen sonra B tezgâhı vardır.
- A tezgâhı, G tezgâhından daha öndeki bir sırada yer almaktadır.

50. Buna göre tezgâhların dizilimi aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A)

B)

C)

D)

51. 5. tezgâhta sebze olduğu bilindiğine göre aşağıdaki tezgâhların hangilerinde kesinlikle farklı türde ürün satılmaktadır?

A) A - G

B) G - F

C) A - F

D) B - F

52. 12'nci yüzyılda yapılan Harmantepe Kalesi, temizlik ve kazı çalışmalarının ardından restore edilecek. Sakarya Nehri'nin Batı yakası boyunca uzanan, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından kültür varlığı olarak tescil edilen kale, kent merkezine 17 km mesafede bulunuyor.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisiyle ilgili yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Yer adlarında ilk isimden sonra gelen ve deniz, göl, dağ, boğaz vb. tür bildiren ikinci isimler büyük harfle başlar.
- B) Sıra sayıları ekle gösterildiklerinde rakamdan sonra sadece kesme işareti ve ek yazılır, ayrıca nokta konmaz.
- C) Düşünce, hayat tarzı vb. anlamlar bildirdiğinde doğu ve batı sözlerinin ilk harfleri büyük yazılır ancak bu sözler yön bildirdiğinde küçük yazılır.
- D) Saray, köşk, han, köprü, anıt vb. yapı adlarının bütün kelimeleri büyük harfle başlar.

53. Düşüncelerimiz; beynin 86 milyar, dünya nüfusunun yaklaşık on katı, nöron ağından çıkan elektrik sinyallerinin sonucu oluşur. Bu konuda yapılan son çalışmalar, düşüncenin altında yatan elektriksel sinyalleri daha iyi anlamamızı sağlıyor. Basit bir düşünce bile beyinde şaşırtıcı miktarda etkinliğin ortaya çıkmasını sağlıyor. Beynin farklı bölgeleri ateşleniyor, belli bölgelere sinyal gönderiliyor, bu sinyal trafiği de belirli merkezlerden yönetiliyor.

Bu metinde virgölün aşağıdaki işlevlerinden hangisinin örneği yoktur?

- A) Birbiri ardınca sıralanmış cümleleri ayırmak için konur.
- B) Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur.
- C) Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.
- D) Eş görevli sözcük ve sözcük gruplarını ayırmak için konur.